“En el simposi es construeix la identitat de l’home grec”

La Dra. Paloma Cabrera és cap del Departament d’Antiguitats Gregues i Romanes del Museo Arqueológico Nacional (MAN), a Madrid. Va participar al seminari “Visions del vi” al Museu d’Arqueologia de Catalunya, amb una intervenció titulada “Vasos grecs per al consum del vi”.

El vi a Grècia ha deixat molta cultura material.
Sí, és una sort arqueològica, a part de la decoració iconogràfica, eina perfecta per conèixer el ritual del simposi, i a part també de la informació que ens donen les fonts. La vaixella del vi és un conjunt ceràmic completíssim, meravellós, bellíssim.

Parlem-ne.
Els objectes per beure no són objectes: el crater, per exemple, que serveix per barrejar el vi amb l’aigua, és signe de civilització. El crater mesura el temps dels simposis, i dels excessos. També hi ha els vasos individuals i col·lectius, el *pithos* (gran tenalla del vi), les àmfores de taula, la hídria per a l’aigua, coladors i cullerots, copes de peu alt i de peu baix, càntirs…

Interminable!
Grècia desenvolupa un grau de sofisticació enorme amb el consum de vi com a ritu de convivialitat entre les elits. Hi ha tota una indústria especialitzada, que exporta al Mediterrani i al Mar Negre. De vi, però, n’hi havia per a tothom, i les classes populars tenien altres formes de consum, com rituals i banquets públics, o a la taverna.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Tornem al *simposi*, que vol dir 'beguda en comú'.
Va ser una de les institucions més importants de la ciutat grega. Comensalitat és comunitat. En els simposis s'hi construeix la identitat de l'home grec, ciutadà membre de comunitat. És un acte col·lectiu, centre de la vida cultural, social, política. La classe alta organitza simposis per reunir-se amb els seus iguals i estrènyer-hi llaços i tenir més poder o prestigi.

Tot a través del vi.
Però al simposi no s'hi va a beure, sinó a parlar, a trobar gust en la conversa. Tots els sentits s'activen. Són reunions d'oci i plaer per a l'intel·lecte, la vista, el gust, l'oïda... S'hi recita, s'hi balla, s'hi canta, es discuteix de política, filosofia, dels mites que hi ha representats als vasos... Els protagonistes són els homes, disposats en igualtat, i la dona és accessòria, companya eròtica i poc més, a part de les heteres, professionals de la música i la dansa, que cobren.

Al MAN teniu una bona mostra de ceràmica grega relacionada amb el consum del vi.
Sí, tenim 2.000 vasos grecs, però en falten d'alguns tipus. És una col·lecció rica en vaixelles gregues, sobretot àtiques, però repetitiva. De craters n'hi ha un centenar. L'origen d'aquest

fons és tot el que van comprar Carles III i Carles IV. Ricardo Olmos, el meu predecessor en el càrrec, va intentar ampliar la col·lecció seleccionant formes i iconografies que ens faltaven, i jo també he dissenyat polítiques d'adquisicions. De totes maneres, aquesta col·lecció ja és d'extraordinària qualitat i importància cultural i artística, reconeguda internacionalment i testimoni molt complet de la producció ceràmica grega a través dels segles més brillants de la seva història.

Text i fotos: Carme Badia i Puig